

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:

Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:

ESPERSIT JÁNOS.

Telefon szám 63.

A marosi hid.

II.

(Előző közlemény a M. F. U. tegnapi számában.)

Makó, július 21.

A vasúttársaság — a polgármesteri beadvány szerint — újabb ajánlatot tesz a városnak a hidra nézve Nem kevesebbet kér ajánlatában, mint azt, hogy a most folyó 40 év lejáratától vagyis 1921 évtől kezdődőleg újabb 40 esztendőre adjuk át neki a marosi hidat.

Átadás esetére kötelezi magát arra, hogy a hidat vashiddá, az ártéri hidakat pedig vasbeton szerkezettel átalakítja. A vasúti hid mellé — ettől különállólag — az állandó kocsiközlekedés céljaira hat méter széles kocsit utat s ennek mindkét oldalán a gyalog közlekedésre 1.50—1.50 méter széles gyalogutat létesít. Mind ezeknek a költségeit, meg a 40 éven át való fenntartási költséget fedezi. De a hidvámjövédelmet is magának igényli az egész idő alatt. Ugy azonban, hogy ha ez a jövedelem az évi 24380 koronát meghaladja, az ezen felüli összegek a várost illetik. Mert az ígért vashid és vasbeton szerkezetek, valamint ezek fenntartási költségeire felveendő tőke törlesztéseire a negyven éven át az évi 24380 korona elegendő lesz.

Itt aztán számadatokkal is szolgál az ajánlat. Elmondja, hogy a hidak vámbevétele az 1892—1905 ig számított átlagban 21878 korona 73 fillér, 1906. évben 23896 korona 84 fillér, 1907. évben 26969 korona 50 fillér volt. Míg a hidaknak fenntartási költségei az utolsó négy évben átlag 22000 koronát tettek ki. S közli még azt is, hogy a vasúti hid felépítésére körülbelül 300—350 ezer korona szükséges, míg a közúti hidak kiépítése 449 ezer koronába kerül.

A polgármester kiemeli a beadványában, hogy a hidban idáig a rév megváltás-

al együtt 160 ezer koronája fekszik a városnak, még pedig 1881. óta kamatozatlanul. A vasúttársaság ajánlatának elfogadása esetén ennek az összegnek javára esnének az évenkénti 24380 koronán felüli összegek.

A beadvány, úgy, a mint van, elfogadásra ajánlja a vasúttársaság ezen ajánlatát.

Mi nem tartjuk elfogadhatónak. Különösen nem úgy, a mint azt most tették.

Különösen a technika és a közlekedésügy terén mértéktelenségekkel haladunk. A haladásnak ebben a korban nem tarthatjuk a város érdekében levőnek, hogy rév-vámtojunkat ilyen hosszú időre, egy egész emberöltőre még ezután lekössük. Mert bizonyos kilátás van arra, hogy ezt a jogunkat a jövőben évről évre fokozottabban értékesíthetjük. Ez az első generális ellenvetésünk.

A javaslat számításainak helyességét ezuttal nem ellenőrizhetjük. Azonban tudjuk már is azt, hogy azok nem minden részletében reálisak, nem alaposak. Hogy csak egy tételt említsünk: a hidaknak évenkénti fenntartási költségeit átlagban 22000 koronára teszi a beadvány. Azonban ezen összegnek így beállításával szemben tudjuk azt, hogy a vasúttársaság összes hidjai, ideszámítva az összes átereszek fölöttieket is — a makói marosi hidakkal együtt ezek terhére vannak elkönyvelve. Ugy hogy csupán a makói hidaknak a fenntartási költségei jelentékenyen kevesebbet tesznek ki a 22000 koronánál. — Ha az ajánlat többi számadatai is ilyen reálisak, akkor nincs mit bizni bennük.

A vasúttársaságnak fontos érdeke volna, hogy ha a város elfogadná ezt az ajánlatát. Mert ha nem fogadjuk is el, köteles lesz a vasúttársaság a Maroson át vasúti részére — vashidat építeni. Javaslata elfogadásával építendő vashidja költségeihez évi 24380 koronával, a 40 éven át 975200 koronával járulna városunk.

Ezenkívül nem kellene külön fizetnie részünkre vonatjai utánajáratonkénti vámdíjakat se. A mi ha majd egyszerre váltaná is meg, jelentékeny summa lesz.

Am ha a vasúttársaságra nagyon jelentékeny hasznot jelentene is az ajánlata elfogadása, ránk nézve mégis fontosabb kérdés, hogy városunkra melyik lenne jobb, az elfogadása vagy el nem fogadása.

Hogy ezt eldönthessük, világos a kérdés, a mellyel előbb tisztába kell jönnünk.

Az a kérdés, hogy az ajánlat visszautasítása esetén saját kezelésünkbe véve marosi hidunkat, hogy jövünk ki vele?

Itt újra az a kérdés, hogy ezt a fahidat tartjuk-e meg tovább vagy mi is vashidat építünk — közúti hid gyanánt.

A vasúttársaság a hidat 1921-ben olyan erősségben és hordképességben köteles átadni a milyenben most van. Tehát a mostani betonlábakat is minden megtérítés nélkül meghagyni és átadni tartozik. Így mondja ezt a szerződés függelékének 2-ik pontja.

Akkor pedig már nem levén használva vonat közlekedésre, csupán csak közúti hid gyanánt, azt hisszük, hogy a fahid tovább is alkalmas lesz erre. Így évenként akkor számíthatólag 30—40 ezer korona tisztán folyik be — még a fentartási költségeken felül is — vámjövédelmek címén a város pénztárába. Egyesektől, meg éppen a most ajánlatot tevő vasúttársaságtól.

De még ha ezen erős fahid helyett vashidat is kellene — természetesen szintén csak a személy és kocsiforgalom céljaira — építenünk majd, bizonyosnak látszik előttünk, hogy a nyereendő vámjövédelmek annyira fedezik az építési és fentartási költségeket, hogy évenként sokkal nagyobb összeg maradna részünkre, mint a vasúttársaság javaslatának elfogadásával a 24380 koronán felüli összegek.

Természetesen, teljesen pontos számítást ebbe a jövőbe még nem tehetünk. 1921-ben még minden más-ként lehet. De a mint most előre láthatjuk, a vasúttársaság ajánlatát nem fogadjuk el.

De ott végezzük, a mivel ellenvetésünket kezdtük: hogy ilyen jövedelmi forrást, mint a milyen a marosi hid, — még ha előreláthatólag arra kiadásunk is lesz de nem veszteséggel, — negyven hosszú esztendőre kár volna lekötünk. A marosi hidat akár fahid lesz, akár pedig vashid, saját árban mindig értékesíthetjük. Ne siessünk hát ilyen nagyon az újra való átadással!

kp.

Khuen beszéde.

A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, jul. 21.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök beszédére készül a kormánypart s ezért teljes számban gyűlt össze. A folyosókon ezt várják a képviselők.

Berzeviczy Albert elnök negyed 11 órakor megnyitja az ülést.

A miniszterelnök beszél.

Gróf Khuen Héderváry Károly miniszterelnök első sorban Justh Gyula beszédére reflektál és örömmel veszi, hogy ő is a békét akarja. Nem lehet más célunk, mint az ország boldogulása, s ez alapon szívesen kezét nyújt bárkinek. Csak azokra a felszólalásokra reflektál, amelyek annyira aláírással vannak ellátva, hogy a zárszó jogával élhet a benyújtó. Így először Apponyi beszédével foglalkozik. Azt mondta, hogy mi csak a szabadelvű párt feltámasztását jelenti a munkapárt. Ez ellen nem volna kifogása, de úgy látja, hogy ezt a párt a nemzet lelkének felébresztése helyeslés jobbról, ellentmondás balról.) Az mondta, hogy a törvénytelen időben javasoltuk a feloszlatást. Már egyszer megpróbálta igazolni álláspontját, de akkor csak kézzelfogható argumentumokkal találkozott. (Derűtség.) Hivatkozik a nemzet itéletére, amely igazolta a politikáját. A király és nemzet közötti egyetértés már biztosítva van a hatvanhetes alap föltétlen elfogadása által. (Mozgás.) Önök más uton igyekeztek az egyetértést biztosítani, de az nem sikerült, ezért mi más utra léptünk. Hogy önöknek nem sikerült, an-

nak oka az egyenetlenség volt, amely a mult többség soraiban kitört.

Eitner Zsigmond: Le kellett volna mondani elveinkről! (Zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Amikor ide jöttem, nem kerestem az országgyűlés bizalmát, csak módot kerestem az áthidalásra, de ez nem jelent, hogy nem bírtam a nemzet bizalmát. Azt mondja, hogy rögön fel kellett volna oszlatni az országgyűlést. Igen könnyelmű lett volna, ha akkor nem igyekeztünk volna, a hatóság megint tekintélyét megerősíteni. (Ohó! Derűtség balról.) Előbb meg kell mutatni, hogy az állampolgárok érdekei meg lesznek védelmezve. Erre időre volt szükség, s ezért nem oszlatta föl rögön az országgyűlést s akkor is csak annyi időre napolta el a Házat, amennyi időre indemnitást kért. Szemünkre vetik, hogy mi bécsi követeléseket teljesítünk. Mi ez? (Derűtség balról.) Mi csak a nemzet érdekéért dolgozunk. (Viharos derűtség a baloldalon.)

Felkiáltások: Ezt komolyan mondja?! (Zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Hogy nem adtunk kímélő szociális programot a trónbeszédben, annak az az oka, hogy szerinte a trónbeszédben csak általános megjegyzéseket lehet tenni. Egy-egy megjegyzés elég a trónbeszédben, hogy a kormány politikáját jelezze. Az ország pénzügyi helyzete nem nagyon rózsás, bárha minden követelménynek akar eleget tenni. A státuszrendezés és a postások fizetése meg lesz, és ő köszönetet veszi, hogy felszólította az érdekelteket, hogy nyugalommal várják. A bankkérdésben az az álláspontja, hogy biztosítani kell a szolid hitelt. Ez az igazi cél, s erre azt a módot választja, amely a legjobb. A mi bankunk, a közös bank, a legváltóságosabb időkben igen nagy szolgálatokat tett. Ausztria sokkal vagyonosabb s akkor is nekünk sokkal nagyobb szükségünk volt a közös bankra. Ne legyünk halátlanak. (Zaj.) De azért a hála sem vezet bennünket, hanem csak az ország érdeke. (Mozgás.) Volt idő, amikor külföldön attól, hogy megszűnik a közös bank s visszaküldték papírjainkat, amelyeket csak akkor vett ismét, amikor a közös bank biztosítva volt. (Zaj.)

Felkiáltások: Gyönyörű beszéd! (Zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Azt mondja a képviselő ur, hogy a Fejérváry-kormány idejében a külföldről jöttek az önálló bank felállítására. Nem tudja, hogy mitörtént, de nem hiszi, hogy a Fejérváry-kormány megcsinálta volna az önálló bankot. (Zaj.) Az iparfejlesztésnek nem a szubvenció az alapja, hanem a biztos hitel és konszolidált helyzet. A külföldi szolid tőke szubvenció nélkül is be fog jönni, mert ez kompromittálja vállalataink szoliditását. (Mozgás.) A választói reformra vonatkozólag azt mondta, hogy a választások alatt nem legitím eszközökkel dolgoztunk. És ide sorozza a sajtót. Ez nem volt mellettünk. A haderő a legfontosabb intézmények egyike arra kell támaszkodnunk. Ha ezt nem fejlesztjük, szó nem lehet gazdasági függetlenségünk berendezéséről. (Zaj. Derűtség.)

Gróf Batthyány Pál: A választások előtt kellett volna ezt mondani! (Ugy van!)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Az annexió idejében is csak az impozáns haderő biztosította a békét. (Helyeslés.) Amit a mult országgyűlés többsége is elismert.

Lovász Márton: Hol van a hála és az elismerés? (Zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: A választójog kérdésében azt mondta Batthyány, hogy a trónbeszéd kijelentése körmonfont. Ez nem áll, de óvatos. (Derűtség balról.) Óvatosnak kell lenni, s nem szabad jelzőkkel kockáztatni. . . .

Kelemen Samu: . . . Tisza támogatását. (Zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: . . . a nemzet érdekét. A saját személyére a legliberálisabb felfogásnak hódol, de figyelembe veszi az aggodalmát is, az lesz a határozó, hogy adott időben mi a lehető. (Zaj.)

Felkiáltások: Mikor? (Zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Azt hiszi, ki fog elégtettni a legtöbb érdek, ha nem is mind Nagyobb lépést kell most tennünk. (Helyeslés.) De viszont nem szaladunk előre sem. (Helyeslés.)

Kelemen Samu: Világosabban tessék kifejezni! (Zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Azt mondják, hogy Bécsből hozzák a választói jogot. Ez nem felel meg a valószínűségnek. Beszél a választási vizsgálótestekről. (Mozgás.)

Eitner Zsigmond: Tessék az összeget megmondani! (Zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Mindig voltak ilyen panaszok. Nemcsak nálunk, minden országban lehet ezeket hallani. (Ellenmondások) A Ház nem illetékes ezek tárgyalására. En nem helyeslem azokat. (Gyűnyös derűtség balról.) Az emberi elme akkor a legtalálékonyabb, amikor a visszaélések megakadályozásáról szóló törvényeket kell kijátszani. (Mozgás) A hatóságok beavatkozásáról szóló hírek tuzonak. Más okok eredményezték a választásokat. Talán a mult kormány nem ezért cserélte ki a főispánokat? (Gyűnyörű beszéd! — balról.) A főispánoktól tehát mást nem is lehetett várni. Ez kötelességük volt a törvény határain belül. 1906-ban a kormányfő férfiak ajánlották a jelölteket. (Nagy zaj.)

Justh János: A pénzesleveleket nem azok küldték! (Zaj.)

Pap Zoltán: Beszéljen a pénzeslevelekről! (Zaj.)

Förster Aurél: Hol vették a pénzt? (Zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Azt hiszem, hogy a legjobb lesz, ha ezt a témát nem feszegetjük. Mi volt az oka ennek a változásnak?

Gróf Batthyány Pál: A pénz! (Zaj.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Amikor kezdtük az akciót, teljesen szervezetlenek voltunk. Itt gyűlt össze egy nagy tömeg a fővárosban. . . .

Gróf Batthyány Pál: Napidijért! (Zajos helyeslés.)

Két kérdést elfelejtett érteni. Az egyik az 1848: XX. törvény-cikk végrehajtása, a másik a

nemzetiségi kérdés. Tisza István felfogását osztja és Tisza beszédét minden tekintetben helyesli.

Végül a miniszterelnök kijelenti, hogy ő és pártja szilárdan ragaszkodnak a 67 es törvényekhez és amikor a korona fényét növelni akarják, az visszasugárzik a nemzetre is. (Zajos éljenzés jobbról.)

Záróbeszéd után az ülés két óraker véget ért.

NAPI HIREK.

— **Bizottsági ülés.** Régen készült már a város nyugdíjszabályrendelete, de lassan halad. Ma délelőtt a polgármester elnökléte alatt működő bizottság ismét tárgyalta néhány szakaszt. Ha így halad a szabályrendelet elkészítése, nyélbe tütik talán a jövő tisztújításig.

— **A város jövedelmei.** A fogyasztási adóhivatal jelentése szerint július hó 10-től július hó 20-ig boritaladóban 1699 korona 64 fillér, hus fogyasztási adóban 694 korona 66 fillér, vágatási díjban pedig 282 korona 60 fillér folyt be, ugyanezen idő alatt helypénzben 460 korona 72 fillért szedték be a helypénzszedők.

— **Istenítészelet a tanyán.** Szeretettel hozom tudomására a tanyán lakó református hűveinknek, hogy július hó 24-én, vasárnap délelőtt 9 órakor a rákos tanyai iskolában istenítészeletet tartok, mely istenítészeletre minél számosabban jelenjenek meg. *Berecsky László* ref. lelkész.

— **Dűlőutak kijavítása.** A mostoha időjárás, illetve a sok esőzés folytán a határbeli dűlőutak nagyjórésze megrongálódott. A polgármester felhívhatná a mérnöki tisztséget, hogy a megrongálódott dűlőutakat minél előbb javíttassa ki.

— **Kamatlábemelés a jegybanknál?** A Fremdenblatt hosszabb cikket ír az Osztrák-Magyar Bank helyzetéről és ebben célzást tesz a jegybanknak öszre készülő kamatlábemelésre. Az alighanem sugalmazott forrásból származó hír szerint a jegybank bankjegyforgalma rendkívül módon emelkedett, úgy, hogy a forgalomba kerülő bankjegyek július végére adókötelesek lesznek. Már pedig úgy szokott lenni, hogy a jegybank adókötelesek bankjegyek tömeges kibocsátásával egyidejűleg fel szokta emelni a kamatlábat is.

— **Veszedelem a mezőgazdaságban.** A földmivelésügyi miniszter leiratában nem épen kellemes hírt közöl a gazdaközön-séggel, amennyiben azt hozza tudomásukra, hogy a szakértő intézetek kiküldötteinek megfigyelései szerint az idén megindult a mezei pocokjárás, amely előre láthatólag 3 évig tartva, kiszámíthatatlan károkat okoz a mezőgazdaságban, ha a gazdaközön-ség a legkomolyabban nem fog a pocok irtásához, amelyet a földmivelésügyi miniszter feliratában a legszigorubbán el is rendel. Ezuton is felhívjuk tehát a gazdaközön-séget, hogy az irtáshoz minél előbb és minél komolyabban fogjon hozzá és a pocokokat akár kiöntéssel, akár egérfogóval a saját érdekében is pusztítsa.

— **Ehrlich a házasságok orvosi vizsgálatáról.** *Ehrlich* Pál, a világhírű frankfurti orvos, a vérbaj elleni szérum feltalálója,

nemcsak az orvostudományban, hanem a jogi téren is fontos nyilatkozatokat tesz. Ezuttal a házassulandók jogi érdekeibe szót bele. *Gerő* Ernő dr. fővárosi ügyvéd, mint a „Házasság- és családjogi Szemle” szerkesztője, kérdést intézett *Ehrlich*hez az iránt, helyesli e, hogy a vérbaj házassági akadályul szolgáljon és hogy a házassulandók házasságuk előtt orvosilag megvizsgáltassanak. *Ehrlich* erre a kérdésre ma a következő távirattal felelt:

„Helyeslem, hogy a vérbaj, amíg ez teljesen kigyógyítva nincs, abszolút házassági akadályul szolgáljon és hogy a házasságkötés előtt orvosi egészségi bizonyítvány követeltessek. Ez azonban a gyakorlatban nagy ellenkezéssel találkozhatik és épen ezért nehezen lesz keresztülvihető. Egy életbiztosítási kötvény könnyebben követelhető, ez talán sok vonatkozásban mint kiegészítő eszköz szolgálhatna *Ehrlich*.”

— **A gőzgépezők és kazánfűtők** legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden augusztus hó 28 ik napján délelőtt 9 órakor a szegedi alsó szivattyutelepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez beküldendők.

— **Táncmulatság.** A makói iparos ifjuság kekezteljes többsége augusztus hó 20 án Szent István napján *Kolompár* Béla első zenekara közreműködése mellett a Krassószörényi vízkárosultak segélyezésére a „Korona”-szállóda emeleti termeiben jótéknycélú, zártkörű táncmulatságot rendez.

— **A szabadongondolkodó Reichenberg.** A reichenbergi városi tanács, mint egy telegramm jelenti, javaslatot fogadott el, amely szerint a város egyházi ünnepeken nem vesz részt és körmeneteken nem képviselteti magát. Az érdekes határozat követnivaló példája a határozott és életerős antiklerikális küzdelemnek Reichenberg Csehországnak második legnagyobb városa és főhelye a csehországi németeknek, amely ezzel is bebizonyította, hogy a tarka osztrák népkéverék legintelligensebb elemei közé tartozik.

— **Vasutról a kórházban.** A rendőri sajtóiroda jelentése szerint *Kiss* Imre makói lakos az aradcsanádi egyesült vasutak makói állomásánál feküdt nagy betegen s onnan kellett a rendőrségnek a kórházba szállítani.

— **Sertésvész.** A szomszédos Hódmezővásárhelyen a sertésvész fellépett s e miatt a várost és külterületét zár alá helyezték s így az állatvásárokról sertéseket nem lehet felhajtani.

— **Pályázat.** A város szőlőtelepén megüresedett vincelléri állásra, melyre csak tegnap hirdettek pályázatot, már beérkezett egy kérvény, *Csertus* János makói lakosé, a ki jeles eredménnyel végzte a vincelléri szakiskolát.

Kolozsy Károly
vas és fűszerüzletében egy
tanuló fu

— felvétetik. —

Fizetéspótlékot kérnek.

Városi alkalmazottak insége.

Makó, jul. 21.

Néhány sorban hozta a makói sajtó, hogy a városi alkalmazottaknak az a része, akiknek a 20,000 korona államségélyből nem jutott, azért folyamodtak a városi képviselőtestülethez, hogy egyszer legyen irgalmas szívű és szavazzon meg fizetésüknek megfelelően 20 % fizetési pótlékot.

Érdekes okmánya a mai kor-nak ez a kérvény. Alázatos, könyörgő hangú instanczia A kérelem indokát egyetlen mondatral el lehetne mondani: *azzal a fizetéssel, amit a város ad a szolgálóknak, nem lehet mai napság megélni.* Punktum. Nyitit kellett volna írni, nem többet. Ha a képviselőtestületnek a többsége értene az egyszerű, rövid, okos és tartalmas szóból, enyi elég volna. De a hajduk és a rendőrök azt hiszik, hogy nem értenek. Tehát könyörögni, kérni, rimánkodni kell s fel kell emlegetni a könyező hitvest és az éhező, fázva reszkető gyermekeket. Szomorú tapasztalataik vannak már a hajduknak és rendőröknek azon a téren, hogy mit jelent az, ha Makóváros képviselőtestületétől fizetés javítást kérnek. Vessző futtatást jelent, piromodást jelelt. Szinte már halljuk némelyeknek a szavát: tudtak, hogy menyit fizetés jár, miért vállalták?! Ha nem tudnak kijönni, mondjanak le, kapunk helyettük százat! stb.

Épületes és hatásos dolgokat szokott mondani, de nagyon kevésnek jut eszébe az, hogy talán a városi hajduknak és rendőröknek mégis csak van valamelyes igazságuk. Az igazságuk pedig ott kezdődik, hogy abból a fizetésből, amit a város ad, tényleg nem lehet megélni és családot nevelni. Az állam sem valami dúsán javadalmazza a szolgálót, de Makó városa még ezen alul is mélyen lent marad.

Éppen a héten történt egy borzalmas tragédia, hogy egy levélhordó lemészárolta őt ártatlan gyermekét, mert a fizetéséből nem tudott kijönni és nem bírta már tovább nézni, hogy a gyermekei miként éheznek. Ebben az országban a folyton fokozódó drágaság és a hiányzó munkaal-kalom valóságos páriákat termel már a szolga sorban levők-ből, a nincselten emberek kapadoznak fűhöz fához, hogy a létfent-tartás eszközeit valahogy meg-megszerezzék s ha nem bírják tovább — mennek Amerikába, vagy előveszik a borotvát és a revolvert s legyilkolják éhező családjukat.

A városi alkalmazottak olyan sokszor kértek már egy kis fizetés javítást vagy valamelyes pótlékot és mindig visszautasításban részesültek, sőt volt olyan képviselőtestületi tag is, aki egyenesen megakart tiltani még azt is, hogy kérhessenek. És ha annyi visszautasítás után még mindig és újra kérnek, akkor bizonyosan rá vannak szorulva arra a néhány koronára, amelyért könyörögnek s akkor a városnak erkölcsi kötelessége, hogy ezt a kérelmet egyszer meghallgassa és teljesítse. A városnak mint er-

kölcsi testületnek nincs joga ahhoz, hogy alkalmazottainak a munkáját éhbérrel fizesse meg és róluk, a fokozódó drágaságot ti gyelembe véve, kellőképpen ne gondoskodjék.

Melegen figyelmébe ajánljuk a város képviselő testületének a városi hajduk, rendőrök és egyéb alkalmazottak kérelmét.

X.

A kaszárnya tolvaja.

A babáját is meglopta.

— Lapunk tudósítójától. —

Szeged, jul. 21.

Titokzatos lopások történtek ezelőtt néhány nappal a szegedi császári és királyi 46 ik gyalogezred legénységi szobáiban. A katonai hatóság a följelentések után a legerélyesebb nyomozást indította meg, a tolvajt azonban nem sikerült kézrekeríteni. Azt ugyan sejtették, hogy az illető valamelyik elvetemült közlegény lehet, de nem tudtak még csak a nyomára akadni sem. Ma aztán az első század szolgálatot teljesítő tisztjének, Róth tiszthelyettesnek ügyessége folytán leleplezték a tolvaj katonát.

Ma éjszaka a belvárosi plébánia kapuja előtt ment hazafelé egy fiatalember, aki észrevette, hogy a kapu egyik szögletében egy leány sirdogál keservesen. Megszólította és megkérdezte tőle, hogy mi a baja. A leány, akit *Tóth Rozáliának* hívnak és a plébánián szobaleány, elmondta, hogy ma éjszaka kimenője volt s egy óráig együtt töltötte el az időt egy közöshadseregbeli katonával, aki *Dékány Istvánnak* mondta magát. Egy-két korcsmában volt a leánynyal, ahol néhány üveg sört ittak meg. Egy óra felé a katona elkísérte a leányt a plébánia kapujáig. Mielőtt elváltak volna, a katona tréfálkozva lehuzott a leány kezéről két értékes aranygyűrűt és a maga ujjára huzta. A leány tiltakozott az erőszak ellen és követelte a gyűrűket, mire a katona elővette a pénztárcáját és egy csomó bankjegyet mutatott a leánynak azzal, hogy ő bizony vehet magának annyi aranygyűrűt, amennyit akar. A szobaleány most már megnyugodott, majd megkérte a katonát, hogy várjon, amíg a kapukulcsot az Iskola utca felőli ablakból kiveszi, hogy aztán bemehessen. Néhány pillanatra hagyta csak magára a katonát, mire azonban visszajött, ez már nem volt sehol. Természetesen az aranygyűrűkkel együtt szökött meg.

Ekkor jött arra a fiatalember, akinek a leány sirva panaszkolta el, hogy a katona két gyűrűjét vitte magával, amit az édesanyjától kapott. A fiatalember ekkor azt az ajánlatot tette a leánynak, hogy menjenek be együtt a kaszárnyába, ahol valószínűleg sikerül ráakadni a tolvaj katonára.

Jelentették az esetet Róth szolgálatot teljesítő tiszthelyettesnek, aki elsősorban is a leadott kimaradási engedélyt feltüntető cédulákat vizsgálta sorra. Dékány István nevét azonban nem találta sehol.

A tiszthelyettes rögtön tisztában volt azzal, hogy a közlegény hamis nevet mondott be a leánynak. Azt azonban föltételezte, hogy a

keresztneve valódi. Végigkutatta hát az egész első század névlajstromát, melyben egyetlen István nevű embert talált, *Kádár István* közlegényt. Ez a név már közte volt a leadott kimaradási engedélyek között. A szobaleány leírta a katona alakját. Kicsi, zömök, o lábu, fekete arcu ember. A tiszthelyettes erre előhívatta a legénység hálósobájából Kádár és szembesítette a szobaleánnyal, aki mindjárt fölismerte benne a tolvaj katonát. Kádár István beismerte a lopást. Megmózták s a két gyűrűt megtalálták, a sok pénzből azonban már csak néhány fillér volt a zsebében.

Most már azoknak a lopásoknak a gyanúja is Kádárra hárult, amelyek a legénységi szobákban történtek. A tolvaj töredelmesen ezeket is beismerte. Tagadnia nem igen lehetett, mert a tiszthelyettes tudta róla, hogy többszörsen büntetett előéletű. A fiu Makóra való, lopás és betörés miatt több ízben ült már, ezelőtt néhány héttel pedig a budapesti rendőrség elkérte ujjlenyomatát a szegedi katonai hatóságtól.

Ma délben, amikor újra kihallgatták, már egészen másképen beszélt a legénységi szobákban elkövetett lopásokról. Ez különösen azért vált gyanússá, mert amikor később néhány katonát tanuként kihallgattak, azok is most már teljesen *eltérően* vallottak, mint legelőször.

Mindezek azt a gyanut erősítik meg, hogy a közös hadseregben több közlegényből álló *biinszövetkezet* garázdálkodik. A nyomozást most már az első század parancsnoka, Szombathelyi százados vette át, aki kihallgatás végett ma öt órára újra beidézte Tóth Rozáliát szobaleányt, azonkívül kihallgatta még az első század őrmesterét is. A nyomozások eredményeit a kaszárnyában a legnagyobb titokban tartják. Annyi azonban mégis szivárgott, ki hogy ugyancsak Kádár lopott el az egyik főhadnagytól nagyobb összeget. Valószínű, hogy a vizsgálat adatai néhány nap múlva napfényre kerülnek.

Hatrongyoson, B a k ó József szomszédságában féldűlőben levő 7 kat. hold föld

örök áron

ELADÓ.

Értekezhetni a tulajdonossal az arad-csanádi vasut mellett Állomás tér 3. szám alatt.

Csávás Juliánna.

Föld eladás.

A palotai utfélen, második dűllőben, 5 köblös ugarföld, véggel a Kusz György-féle földre,

szabadkézből

eladó.

Bővebbet F A Z E K A S J Á N O S tulajdonosnál. Járandó 7. szám.

Regény.

Képek a szabadságharcból.

Irtja: egy volt 48-as honvédtűsér. (30)

Két menyegző.

Megindult tehát a küzdelem Monostor-Szőnyig már virradatkor. Egész délután 4 óráig az ellenség van előnyben. Csapatainkat kiszorította Szőnyből. Ezentul megfordult a kocka. Klapka iszonyu erőfeszítéssel és honvédeink halált megvető elszántságával kiveri az ellenséget Szőnyből. Végső csapásra készül Görgei. 3000 huszár élére áll. Diszruhájában, skarlat piros, dusan aranyozott atillája simul derekához. Fején Kossuth-kalap hatalmas fehér tollal diszeleg. Atakba vezeti huszárjait. Maga a borzadályos frontnak a balszárnyát, a rettentetlen Pöntenberg pedig a jobbszárnyát vezényli.

Az atakba induló huszárok látva, hogy fővezérük áll élükön, áthatva a lelkesültségtől, fejükbe szorítva csákójukat, ne hogy a villámsebesség áramlata elröpitse tejükről, neki hajolva le egész a lovuk nyakáig, ne hogy az egyenesen álló mellük jói irányozható célpontul szolgáljon a szembe jövő dzsidások lándzsáinak, kipirult arccal s a nemes haragtól elteve elszántan követik a fővezérüket.

(Folytatjuk.)

Földhaszonbérbeadás

Az igácsi ut mentén *Márton Ferenc* szelmalmos szomszédságában 730 tanya szám alatt

6 fertály tanyaföld

két tanya épülettel együtt, vagy külön-külön is, valamint a sűrűtanyák között

több évekre haszonbérbe

K I A D Ó.

Bővebbet értekezhetni a tulajdonos **Igaz Ferenc**cel

Tizenhárom

katasztrális hold

ugarföld

a dái ugarban, a palotai ut mentén, több évekre

haszonbérbe

kiadó.

Ebből tiz hold gabona, három hold pedig vetemény alá. Esetleg kisebb darabokban is.

Bővebben értekezhetni:

Biró Sándorral

Megyeház-utca 33. sz. alatt.

Önt is érdekli, hogy Károlyi Mihály megnagyobbított föleri festék kereskedésében **Óriási raktárt**

talál a legjobb **száraz- és olajfestékekben.** Padló-, kocsis és butor **lackok.** Parket és fenyőpalló **viasz.** Pormentesítő **olaj.**

Zománcmázak. Brunolin, politur. Aranyozók, szivacs, szarvasbőr, Aszfalt és kátránylemezek szavatolt jó minőségben kaphatók.

Terpentin, benzín, petrolum, elsőrendű gépkendő **olajok és zsirok.** Saját készíttetésű **meszelők, kefék, ecsetek** — **dus** — választékban.

Jutányos áron **ELADÓ** egy szabadalmazott, mérő készülékkel és új hitelesítési bélyeggel ellátott

petroleumtartály.
Megtékinthető:
Papp Gyula
lakatos mesternél.
Ugyanott egy jómagaviseletű fiu **lakatos-tanoncnak** felvétetik.

Sok pénzt takarít meg ha hirdetéseit kizárólag a **Makói „Független Ujság”** ban közli.

A Csokonai-utcában egy sarokház, hol az épület egyik részében 25 év óta kitűnő forgalmu oooo

FÜSZER-üzlet,
ooo másik részében pedig ooo **VENDÉGLŐ**
volt, hasznobérbe **KIADÓ.**

Értekezni lehet a tulajdonossal Csokonai utca 2745. szám alatt.

Szabó Mihály kiadja
a Dáli-ugarban levő **18 katasztrális hold földjét vetemény alá egy évre.**
Értekezni a helyszínen. — Tanya-szám 74. —

Ügyes **DUK tanonczul** felvétetnek
Halász Károly
lakatos és fegyverművesnél. **MAKÓ.** Szent István-tér.

Értesítés!
Értesitem a hus- és zsirfogyasztó közönséget, miszerint a Korona épületében a Korona-bazar mellett levő

mészár- székemben
a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő hentes üzletet létesítettem, ahol *finom sertéshusok, zsirnak való, ház- és olvasztott zsir, füstölt, sózott és abált szalonna, nyári és friss kolbász, minden este friss tepertő,* a legjutányosabb árakban kapható.

Nagyobb mennyiségű zsir, vagy zsirnak való vételnél árkedvezmény.

Ugyanott mindennap a legszebb és legfrissebb marhahusok kaphatók.

Minden nap friss, gyenge borju hus kapható.

Mészárszékem a délutáni órákban is nyitva.

A t. közönség b. pártfogását kérem, maradok kiváló tisztelettel:

Köteles Bálint
mészáros és hentes.

Pontos kimérés!
A legtisztább kezelés!

Örömmel
ajánlják egymásnak az egész országban a **Lukács-féle**

„Harmat” krém
mert eltünteti az arcról a szeplőt, májfoltot, pattanásokat s mindennemű arctisztálatanságot. Kisimítja a ráncokat, himlőhelyeket. Még korosabb egyéneknek is üde bájos, ifju arcszint; az arc, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, elragadó báját kölcsönöz.

Ára: 1 tégely harmat krém 1 kor., harmat puder 3 szinben 1 kor., harmat szappan 1 korona.

Kapható: **egyedül** a készítőnél **Lukács Ferenc** „Megyálto” gyógyszer-tárában, **Aradi-u. Telefon szám 95.**

Öt hold föld a nagylaki határban az aradi út mellett, melyen most cserép és téglatelep van, a rajta levő öszes épülettel és **Szerszámokkal együtt örök áron eladó.**

Bővebben értekezhetni: **Demeter Mihály** tulajdonossal **NAGYLAKON.**

Üzletmegnyitás.
Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Dessewffy-téren Martonosi gyümölcskereskedő házában, ludpiaccal szemben **fűszer-, liszt- és terményüzletet** nyitottam. — Állandóan raktáron tartok legjobb minőségű fűszerárakat, kenyér-liszteket, melyeket legolcsóbb árakért árusítok. A n. é. közönség b. pártfogását kérvé, maradtam ooo ooo ooo tisztelettel:
OLASZ GÉZA

Uj boroshordók
elsőosztályu tölgyfából kaphatók a következő olcsó árakon:

10 literől 15 literig, 4 vassal, 1 darab	—	2 korona 60 fillér,
20 " 25 " 6 " 1 " " "	—	4 " 20 " "
30 " 35 " 6 " 1 " " "	—	4 " 50 " "
40 " 45 " 6 " 1 " " "	—	6 " " "
50 " 60 " 6 " 1 " " "	—	6 " 50 " "
70 " 80 " 6 " 1 " " "	—	7 " 50 " "
100 " 110 " 6 " 1 " " "	—	10 " " "
135 " 145 " 6 " 1 " " "	—	13 " " "
200 " 230 " 6 " hektoliterre	—	7 " 50 " "
250 " 850 " 8 " " "	—	8 " 50 " "
1000 " 1500 " 8 " ajtóval, hektoliterje	—	8 " 50 " "
2000 " 3000 " 10 " " "	—	9 " 50 " "

Meghitelesítve, kiforrázva, a munkácsi állomáshoz kiszállítva és utánvét mellett feladva, előleg beküldése mellett értendő.
Árjegyeket szüretelő edényekről készséggel küld!

Sztreha Endre kádár, Munkács, Oroszvég.

Olcsó bevásárlási forrás.
Értesitem a mélyen tisztelt közönséget, hogy egy nagyobb üzletfelosztásnál jutányos árért átvett divatos **rőfös árúkat** u. m. selyem, szövet, vászon, kanavász, festőkarton stb. nagyon **jutányos árért árusítom.** Sok mindenféle **maradék félárban.** oo Szives látogatásokat kér oo
Tamás Mihály rőfös divatkereskedő. Üzlete: **LUD-piacz.**

Kézpénz ért veszünk és adunk, hogy olcsóért árulhassunk. Min-ták kívánat-ra azonnal küldetnek.